

Dkt. Robert C. Newman, Injili za Sinoptiki , Hotuba ya 6, Kufafanua Mifano ya Yesu

© 2024 Robert Newman na Ted Hildebrandt

Sawa, tunaangalia kozi ya Injili za Synoptic hapa. Hadi sasa, tumeangalia Yesu wa kihistoria, historia ya Kiyahudi, utangulizi wa ufafanuzi na masimulizi, uandishi na muhtasari wa data, na tuko hapa kuanza sehemu ya tano, mifano, au kama ninavyoiita hapa, Kufafanua Mifano ya Yesu.

Nilianza na baadhi ya fasili zinazohusiana na mifano. Kuna mkanganyiko fulani unaoweza kutokea kuhusu mfano ni nini hasa. Kwa kuwa ufafanuzi unaotumika katika fasihi ya Kiingereza si sawa kabisa na matumizi ya neno mfano katika Agano Jipya la Kigiriki.

Zaidi ya hayo, masomo ya mifano ya Agano Jipya yamevurugwa kwa takriban karne moja kwa sababu wachambuzi walifuata bila busara dai la Julicher kwamba mifano ilikuwa tofauti kabisa na mafumbo na kila mara ilitoa hoja moja tu.

Kwa hivyo, hebu tuangalie. Ukiangalia katika kamusi sanifu ya Kiingereza, ufafanuzi wa kamusi ungekuwa kama hivi: Fumbo ni hadithi fupi ya kubuni inayoonyesha mtazamo wa kimaadili au kanuni ya kidini. Hiyo si ufafanuzi mbaya. Bila shaka, fumbo si lazima liwe la kubuni, lakini hatuna njia ya kujua kama fumbo lolote la Yesu au mafumbo yote ni ya kubuni.

Hata hivyo, kwamba fumbo ni hadithi ya kubuniwa, haitoi kivuli chochote juu ya mafundisho ya kibiblia ya kutokuwa na makosa. Ufafanuzi wa kifasihi wa fumbo ni fumbo ni tashbihi iliyopanuliwa, ilhali fumbo ni fumbo iliyopanuliwa. Ufafanuzi huu unatuingiza katika maswali ya kiufundi kuhusu fumbo ni nini na jinsi linavyotofautiana na fumbo.

Zaidi ya hayo, inatofautisha jambo ambalo Yesu na waandishi wa Agano Jipya hawalifanyi. Neno mfano, kama lilivyotumika katika Agano Jipya, linajumuisha mafumbo na aina zingine kadhaa za mafumbo. Kwa taarifa yako, tunatoa ufafanuzi ufuatao wa mafumbo, mafumbo, n.k.

Tashbihi ni ulinganisho dhahiri unaotumia maneno kama vile au kama. Kwa mfano, Mungu ni kama mfalme. Sitiari ni ulinganisho usio dhahiri usiotumia maneno kama au kama.

Kwa mfano, Mungu ni mfalme. Mfano ni tashbihi iliyopanuliwa kuwa hadithi inayoonyesha jinsi kitu fulani, mtu, n.k., kilivyo kama hadithi au kama kipengele fulani katika hadithi.

Fumbo ni hadithi inayoelezea dhana na hivyo kwa njia ya watu au vipengele katika hadithi vilivyopewa jina la kila dhana. Kwa hivyo, Pilgrim's Progress na John Bunyan labda ndiyo fumbo maarufu zaidi la Kiingereza ambapo mhusika mkuu anaitwa Pilgrim. Kwa kawaida hatuelewi maendeleo leo kwa sababu yamebadilika maana, lakini maendeleo ni safari.

Kwa hivyo, ni Hija ya Mhujaji au Safari ya Mhujaji Kwenda Mbinguni, n.k. Unakutana na wahusika hawa wote wenye aina tofauti za majina, na wanawakilisha aina tofauti za matatizo na vitisho ambavyo Mhujaji anakabiliana navyo katika safari yake na ambavyo Wakristo watakabiliana navyo katika safari yao ya kiroho pia. Matumizi ya neno fumbo katika Agano Jipya.

Aina pana ya vielelezo inajumuisha mifano katika ufafanuzi wake finyu, istiari, ufananisho, na mfano wa mifano pamoja na methali na kitendawili. Tayari tumefafanua mifano na istiari kama ilivyotumika katika sentensi katika ufafanuzi wa pili hapo, ufafanuzi wa fasihi. Maneno mengine hapa yanamaanisha nini? Mfano ni kitu ambacho ni kirefu kuliko tashbihi moja lakini si kirefu vya kutosha kuwa hadithi.

Fikiria mfano ambao Yesu anampa mwanamke anayeweka chachu kwenye unga hadi utakapochachuka. Hakuna vitendo vingi hapo, sawa? Kukanda kwake unga kunaweza kuchukua muda, nk., lakini si hadithi iliyojaa vitendo ukipenda. Ni karibu sentensi tu.

Au mfano wa mbegu ya haradali, mbegu inapokua hadi iwe kubwa vya kutosha kwa ndege kutulia kwenye matawi. Mfano wa mfano. Tulitaja kwa ufupi mapema tulipojadili sifa za Luka, hadithi inayoonyesha ukweli fulani wa kiroho kwa kutoa mfano wake badala ya kutoa hadithi ya kidunia yenye maana ya mbinguni, kama mifano inavyofanya kwa kawaida.

Mfano wa Mpanzi na Udongo ni hadithi ya kidunia kuhusu kupanda mbegu zenye maana ya mbinguni na kuhusu mapokezi mbalimbali ya injili. Mfano wa mfano, kwa upande mwingine, ni Msamaria Mwema, ambao unatoa mfano wa maana ya kuwa jirani. Tunataka kufikiria kidogo sasa kuhusu jinsi mifano inavyofanya kazi.

Tunaweza kusema mambo mengi, lakini tutayajenga hapa kwa kuzingatia mambo mawili. Kwanza kabisa, mifano ni hadithi. Imebuniwa kisanii na muundaji wa mifano ili iwe ya kuvutia na kutumia mbinu kadhaa za kawaida za kusimulia hadithi.

Kwa mfano, Amos Wilder, katika makala katika Semeia, anaielezea mifano kama hadithi kwa maana kwamba ni mifupi. Mifano mirefu zaidi katika Agano Jipya labda

ni kama Mwana Mpotevu au kitu kama hicho. Ina mistari 20 au kitu kama hicho, kwa hivyo inachukua ukurasa mmoja wa Biblia.

Hadithi fupi kwa kawaida huchukua angalau kurasa sita, kwa hivyo inaweza kuwa fupi sana. Unified haionyeshwi kila mahali na kwa kawaida haina hadithi kadhaa au kitu chochote cha aina hiyo—idadi ndogo ya waigizaji.

Wilder anataja kanuni ya wawili, hasa waigizaji wakuu wawili. Sio mifano yote inayowaridhisha waigizaji wakuu wawili, lakini mingi kati yao ingewaridhisha. Baadhi yao hufikiria mfano wa mwana mpotevu, kwa mfano.

Waigizaji wako wawili wakuu ni baba na mwana, lakini kuna kaka mwingine, nk. Kwa hivyo, kuna mengi zaidi yanayoendelea hapo. Kwa kawaida huonyeshwa kwa mazungumzo ya moja kwa moja.

Ili kuifanya hadithi iwe wazi, una wahusika tofauti wakizungumza badala ya msimulizi kuelezea walichosema au kitu kama hicho. Maendeleo ya mfululizo. Huanza mwanzo hadi mwisho bila kuchukua njia chache za kando hapa na pale kuelezea mambo mengine yanayoendelea.

Na labda hiyo ni kwa kiasi fulani tu matokeo ya kuwa kwao mafupi na wenye umoja, bila kuwa na hadithi nyingi. Pia kuna kile kinachoitwa kanuni ya tatu, na hiyo ni kwamba kwa kawaida, mifano haizidi vitu vitatu kwa mambo fulani ili isifanye mambo kuwa magumu sana. Kwa hivyo, kwa mfano, katika mfano wa pauni, mtawala anayeenda nchi ya mbali kupokea ufalme humpa kila mtumishi wake pauni moja ya fedha.

Kwa hivyo, kuna kumi kati yao, lakini hupati kazi moja kati ya kumi unaporudi. Unapata kazi moja kati ya tatu kati yao. Jamaa mmoja alitengeneza pauni tano naye, mmoja alitengeneza pauni mbili naye, na mmoja alificha vitu ardhini.

Kwa hivyo, kanuni ya tatu ni sifa ya kawaida ili kufanya kitu hicho kikumbukwe na kisiwe kigumu sana. Kurudia. Mara nyingi kurudia kwa maneno au kurudia kwa mada katika kitu hicho.

Tena, ili kurahisisha kukumbuka. Hii ni sifa si tu ya mifano bali pia ya aina nyingine za mbinu za usimulizi wa hadithi kama vile hadithi za kichawi au kitu kama hicho. Kuna ndugu watatu na ndugu mmoja huenda na kufanya hivi na hivi na hivi na hivi, na hatimaye, janga hili hutokea.

Na kisha kuna kaka wa pili, naye anasema hivi na hivi na hivi na hivi, na unapata maneno mengi yale yale yaliyotumika katika lile lililopita, n.k. Upinzani wa pande mbili. Nyeusi dhidi ya nyeupe.

Hizi si mijadala ya tatizo gumu la kisaikolojia ambapo una mambo haya yote ya kijivu na mambo madogomadogo na mambo ya aina hiyo. Lakini kwa kawaida, nzuri sana, mbaya sana. Sio kila wakati.

Tena, Mfano wa Mwana Mpotevu una maana kidogo kwa kuwa una sarafu tisa ambazo hazijapotea na sarafu moja iliyopotea kwenye sarafu iliyopotea. Katika kondoo, una kondoo mmoja aliyepotea na kondoo 99 ambao hawajapotea. Katika Mwana Mpotevu, unajiuliza kama wana wote wawili hawajapotea kwa kiasi fulani na kadhalika.

Lakini kwa kawaida, kuna upinzani mkali sana, tofauti kubwa sana kati ya wahusika au matukio au vitu vya aina hiyo. Kuna mkazo wa mwisho kwamba mara nyingi huwa na azimio la mwisho la mambo ambalo hujitokeza ghafla mwishoni mwa hadithi. Mara nyingi, kuna azimio kwa kurudi nyuma.

Hili linaonekana waziwazi kuhusiana na mfano wa Lazaro na tajiri. Tajiri sasa anaomba, na maskini mwombaji sasa anakula, ukipenda—kitu kama hicho.

Na kwa kawaida huwa ni viwango viwili. Kwa kawaida huwa ni hadithi hii ya kidunia, kitu chenye maana ya mbinguni. Ambacho, kama nilivyosema, tofauti pekee halisi kati ya hizo ni mifano hii sita ya Luka, ambayo ni mifano ya mifano.

Kwa hivyo, mifano ni hadithi. Na kwa hivyo, wana muundo mgumu kwao na vitu hivi tofauti vinavyofanya iwe rahisi kuona kinachoendelea kwa maana hiyo. Mifano ni mifano.

Kazi bora zaidi kuhusu hili niliyoiona ni kitabu cha John Sider kinachoitwa *Interpreting the Parables*, kilichochapishwa na Zondervan mwaka wa 1995. Kimsingi, anasema kwamba fumbo hufanya mlinganisho kati ya hadithi ya kidunia na sifa zake mbalimbali pamoja na maana ya mbinguni na sifa zake mbalimbali. Na katika istilahi inayotumika katika masomo ya fasihi kwa mifano ya maneno, ukipenda hii, mafumbo ndiyo tenor, na hiyo ndiyo maana ya mbinguni ukipenda.

Gari, njia ambayo tenor hiyo inawasilishwa, na hiyo ndiyo hadithi ya kidunia. Na kwa wale ambao mnachanganyikiwa na istilahi ngumu, gari, tunaloliona kama gari au baiskeli au pikipiki, hubeba abiria. Kwa hivyo hapa, hadithi ya kidunia ina maana ya mbinguni, ukitaka.

Au kama unapenda rangi, gari ni msingi wa mafuta au mpira unaobeba rangi na kuibandika ukutani. Kwa hivyo, gari, hadithi, tenor, maana ya hadithi ni nini, na kisha sehemu moja au zaidi za kufanana, ambazo ni mifano unayoweza kutengeneza kati ya hadithi ya kidunia na maana ya mbinguni. Karibu mifano yote ya Yesu ni ile tunayoiita mifano ya mlinganyo.

Yaani, hii ni kwa hii sawa na hii ni kwa hii ukipenda. Hebu tuangalie baadhi ya hizo. Nilianza na mfano kutoka kwa Shakespeare katika King Lear, Kitendo cha 4, Onyesho la 1, Mstari wa 37.

Lear analalamika: Kama vile nzi wanavyowatendea wavulana wasio na adabu, ndivyo nasi tunavyowatendea miungu. Kwa hivyo hiyo ndiyo njia unayotaka. Naam, hiyo ndiyo yote mawili.

Hiyo ndiyo mifano miwili. Hapa kuna wavulana wa ajabu, ambao kwa Kiingereza cha awali humaanisha wavulana wenye nia mbaya au kitu kama hicho. Na jinsi wanavyowatendea nzi ni sawa na jinsi miungu inavyowatendea wanadamu.

Na kwa kweli anaelezea hilo katika nusu ya mwisho ya mstari. Wanatuua kwa ajili ya mchezo wao. Wavulana hawa huua nzi kwa ajili ya kujifurahisha.

Miungu huwaua wanadamu kwa ajili ya kujifurahisha. Naam, unaweza kuona kwamba si mtazamo wa Kikristo ambao Shakespeare anauwasilisha kama mtazamo wa Lear kuhusu jambo hilo hata hivyo. Kwa hivyo, tenor, uhusiano wa miungu na wanadamu, gari, jinsi wavulana wanavyowatendea nzi ukitaka.

Kwa upande wa kufanana, wanatuua kwa mchezo wao, alisema waziwazi. Kwa hivyo, upande wa kufanana, ukijaribu kujenga hoja ili ifanye kazi kwa pande zote mbili kwa mfano, ni kuhusu jinsi watu hawa wanavyotendewa vibaya, ukitaka. Kwa hivyo, miungu huwatendea wanadamu vibaya, wavulana huwatendea vibaya nzi, n.k.

Na kisha anaonyesha jinsi hilo linavyoweza kuchorwa kwa michoro, na hilo si rahisi kulitatua kwa maneno, kwa hivyo nitaacha tu na hilo. Mfano kutoka kwa mifano ya Yesu, Ngano na Magugu, ni Mathayo 13. Katika hadithi hiyo, mtu mmoja alipanda mbegu nzuri shambani mwake.

Adui yake anapanda magugu juu yao. Kilichotokea kilipogunduliwa, watumwa wa mtu huyo walitaka kurekebisha hali hiyo mara moja kwa kung'oa magugu. Lakini mmiliki anawaambia wasubiri hadi mavuno yatakapofika.

Kwa hivyo hiyo ndiyo hadithi, hiyo ndiyo gari. Tenor ni nini? Yesu anatuambia, ufalme wa mbinguni ni kama huu. Kwa hivyo, mada ya Yesu ni ufalme wa mbinguni.

Na anatuambia kuhusu sifa fulani za historia yake ya baadaye, ningesema, tangu wakati Yesu alipoandika. Kutakuwa na mlinganisho kati ya mtu huyu anayepanda mbegu nzuri na adui anayepanda mbegu mbaya, na ugunduzi na hamu ya kuirarua, na mmiliki kulazimika kuiahirisha hadi mavuno, n.k. Kwa hivyo, gari ndio hadithi iliyo hapo juu.

Yesu anasimulia kuhusu ufalme wa mbinguni, raia wa mbinguni, kupitia hadithi ya kilimo ya duniani kuhusu jaribio la adui kumkasirisha jirani yake kwa kuharibu mazao yake kwa magugu. Sehemu zinazofanana: hii ina idadi yake, sivyo? Sio moja tu. Tunapaswa kusimama na kufikiria ni nini.

Naam, mmiliki ni kwa adui kama vile Mungu alivyo kwa Shetani. Au unaweza kufanya mlinganisho kati ya kile mmiliki anafanya na kama vile mmiliki anavyopanda mbegu nzuri shambani mwake, ndivyo Mungu anavyowaweka wana wa ufalme duniani. Jambo lingine linalofanana ni kwamba kama vile adui anavyoweka mbegu za magugu shambani, ndivyo Shetani anavyowaweka watu wake katika hali ile ile ya ulimwengu.

Kwa kweli unaweza kutengeneza vitu vingi vya aina hiyo, lakini labda utaishia na mambo manne au matano muhimu ya kufanana yanayoendelea hapa. Kwa hivyo hiyo ndiyo picha tuliyo nayo hapo. Hivi ndivyo mfano unavyofanya kazi kama mlinganisho.

Nitakupa muhtasari mfupi wa mifano katika muhtasari, na pia nitamtaja Yohana hapa ili uweze kuelewa hilo. Imepangwa kulingana na maudhui yake ukitaka. Kwa hivyo, tutaanza kwanza kabisa na mifano ya Kikristo.

Kuna idadi ya hizo. Mtu mwenye nguvu alishindwa katika Mathayo 12, Marko 3, na Luka 11. Na una mfano hapo: kama vile mtu mwenye nguvu anavyoweza kushindwa tu na mtu mwenye nguvu zaidi, vivyo hivyo Shetani anaweza kushindwa tu na mtu mwenye nguvu zaidi yake: maana yake, Yesu.

Sawa, kwa hivyo nini kinaendelea hapa katika upuuzi huu wa pepo, ukipenda, je, hilo ni jiwe lililokataliwa katika Mathayo 21:14-22?

Hapo, Yesu anazungumzia tu kifungu cha Agano la Kale kutoka Zaburi, Zaburi 118, ambacho naamini ndicho. Jiwe la kujenga limekataliwa. Hilo limekuwa jiwe kuu la pembeni.

Na anawaachia wasikilizaji wake wajue mlinganisho huo ni upi. Lakini Yesu, ukipenda, ndiye jiwe hili lililokataliwa. Iwe limekataliwa kwa sababu ni umbo lisilofaa, si umbo wanalotarajia, au kitu cha aina hiyo kingekuwa uvumi.

Hiyo ndiyo nadhani ni nini. Wajenzi wanawakilisha mamlaka zilizo katika taifa la Kiyahudi wakati huu maalum. Na bado, jiwe hili linageuka kuwa jiwe kuu katika mpango wa mbunifu.

Ni jiwe kuu la pembeni au jiwe la pembeni. Njia mbalimbali zimependekezwa kushughulikia jambo la aina hiyo. Kwa hivyo, ni mfano wa Kikristo. Au mlango wa kondoo katika Yohana 10.

Yesu ndiye njia, ukweli, uzima. Yeye ndiye njia ya kuingia zizini mwa kondoo au vinginevyo. Mchungaji mwema pia yuko katika kifungu hicho hicho.

Yesu, mkulima wa mizabibu, samahani, baba wa mkulima wa mizabibu katika Yohana 15, mstari wa 1 na 2. Hiyo yote ingekuwa mifano ya mifano ya Kikristo. Inahusu hasa Yesu ni nani, ukitaka. Kuna mifano ya waliopotea na kupatikana.

Na huyo ndiye kondoo aliyepotea anayepatikana katika Mathayo 18, lakini pia katika Luka 15. Kisha, katika Luka 15, kuna sarafu iliyopotea na mwana aliyepotea. Na wote wanafanya kitu kimoja.

Mafarisayo wanalalamika kwamba Yesu anawajali watu hawa wote waovu na makahaba na watoza ushuru na vitu kama hivyo. Na kimsingi Yesu anasema, kama ungekuwa na kondoo 100, je, usingejali kama mmoja wao angepotea? Na je, ungetaka rafiki na majirani zako wafurahi pamoja nawe? Kwa hivyo Mungu anawatafuta waliopotea, na anapowapata, angependa wewe ufurahi pamoja naye badala ya kulalamika kuhusu wao. Na kisha sarafu iliyopotea hufanya kitu kama hicho.

Lakini sasa unatumia mwanamke, sarafu iliyopotea. Na kisha mwana mpotevu na wewe unawaingilia Mafarisayo kisiri, na hawa wote sasa wanaleta mhusika mwingine, mwana asiypotea. Na ana mtazamo wa Mafarisayo.

Na nadhani jaribio hapa ni kuwafanya Mafarisayo wajione kama Mungu anavyowaona. Kama wanafanya au la, ni wangapi kati yao wanafanya, hatujui— mifano ya waliopotea na kupatikana.

Mifano ya msamaha na rehema. Mtumishi asiye na rehema, Mathayo 18, 21 hadi 35. Yule ambaye amepokea rehema hii yote kutoka kwa bwana wake kisha hamhurumii mtu anayemdai pesa.

Wafanyakazi wa mchana wanalalamika kuhusu ukweli kwamba walifanya kazi siku nzima, lakini baadhi yao walifanya kazi kwa saa moja tu, n.k. Kwa namna fulani wazo kwamba nataka neema, lakini sitaki mtu mwingine yeyote apate neema, na hakika sitaki wawe na zaidi ya mimi, kuna kitu kinajificha hapo. Wadeni wawili katika Luka 7. Ni mdeni gani angeonyesha upendo zaidi kwa mkopeshaji pesa aliyewasamehe wote wawili madeni yao? Naam, unafikiri yule aliyekuwa na deni kubwa zaidi.

Na Yesu kimsingi anasema, unajua, wewe Simoni, unafikiri una deni dogo, na unatenda kama hilo. Lakini mwanamke huyo anafikiri ana deni kubwa, na anatenda kama amesamehewa deni kubwa. Kwa kweli amesamehewa, n.k.

Kwa hivyo, watumishi wasio na faida katika Luka 17 kwa namna fulani wanatarajia kutendewa kama si watumishi tena, n.k., kwa sababu wamefanya mambo haya. Na

kujaribu kutukumbusha kwamba, kwa namna fulani, uhusiano wetu na Mungu ni ule wa watumwa wa bwana, kwamba huo ndio tunaodaiwa na mtu huyo. Labda hauthaminiwi sana katika utamaduni usio na utumwa, lakini unaonyesha sifa halisi ya uhusiano wa Mungu na mwanadamu.

Mifano kuhusu maombi. Mwana akiomba mkate, Mathayo 7, Luka 11. Rafiki usiku wa manane, Luka 11. Hakimu asiye mwadilifu, Luka 18. Kwa ujumla, Mungu hutupatia karama tunazohitaji kweli, badala ya zile tunazofikiri tunazitaka. Mungu atatupa thawabu ya kuendelea kuomba.

Na kama mjane huyu aliendelea na kupata alichotaka, ingawa mwamuzi hakuwa mwadilifu, tunamtendeaje Mungu tunapokata tamaa katika jambo fulani? Tunamtendea Mungu kama mbaya zaidi kuliko mwamuzi asiye mwadilifu ukitaka. Mifano ya mabadiliko. Kiraka kipya kwenye vazi la zamani, au divai mpya kwenye viriba vya zamani, n.k., kuonyesha kwamba kitu kipya kimekuja hapa, na kuzaliwa upya katika injili, na kitu kama hicho.

Mifano mingi ya uwakili. Mfano wa taa na pishi. Taa ni nini? Ni ya kuangazia chumba.

Huna kuweka pishi juu yake. Meneja wa biashara mkorofi, ambaye, tuseme nini, huwapa wadeni wa bwana wake mapumziko kwa kupunguza madeni yao, n.k., nasi tunapaswa kufanana na kuwa tofauti na meneja wa biashara mkorofi—mtumishi wa juu asiye mwaminifu, anayeanza kuwatawala watumishi wa chini.

Mifano ya talanta na ya pauni zinafanana sana. Alitukabidhi utajiri na jukumu letu la kuutumia ipasavyo, na kishawishi hatari cha kuutumia kwa usalama, kuuficha, n.k., badala ya kufanya kazi na kuhatarisha nayo. Mfano wa wafanyakazi wa mchana tuliokuwa nao hapo awali mahali fulani pia ulikuwa mfano wa msamaha na rehema, lakini pia wa uwakili.

Mfano wa wafanyakazi wa shamba la mizabibu, watu hawa wanaotaka kupata shamba la mizabibu kwa ajili yao wenyewe na wako tayari kumuua mrithi, kama vile baadhi wanavyohisi viongozi wa Kiyahudi wanaotaka kuiendesha Israeli kwa njia yao wako tayari kumuua Masihi atakapotokea. Mifano ya mwaliko na kukataliwa. Watoto sokoni na baadhi ya watoto wakaidi, wakorofi ambao hawatacheza mazishi na hawatacheza ndoa, n.k., na Yesu na Yohana Mbatizaji ni kama Yohana anayetoa mazishi na Yesu anayetoa harusi, na umati ni watoto wakorofi ambao hawataenda upande wowote.

Mfano wa wana wawili. Yule anayesema hatakwenda kufanya kazi katika shamba la baba yake lakini kisha akatubu na kufanya hivyo, na yule anayesema atafanya lakini hafanyi hivyo, akitofautisha watoza ushuru na makahaba wanaoanza kwa uasi lakini wakatubu, na Mafarisayo na wengineo wanaodai kwamba wanafanya mapenzi ya Mungu lakini hawafanyi kamwe. Karamu kuu na harusi ya mwana wa mfalme.

Tutaangalia ndoa ya mwana wa mfalme hapa baadaye, kwa hivyo sitasema zaidi kuhusu hilo. Hata hivyo, wote wawili wanatumia mada inayofanana na wazo la karamu ya kimasih. Ofa ya injili ni kama mwaliko wa karamu na kutokuwa na mantiki kwa baadhi ya watu walioalikwa katika kukataa karamu.

Mifano ya kuja mara ya pili. Tai ndani ya mzoga. Unawezaje kujua mahali ambapo maiti iko nje nyikani? Naam, unaweza kuwaona tai wakizunguka juu kutoka maili moja au mbili.

Huna haja ya kuwa karibu na mzoga. Kwa hivyo, Yesu atakaporudi, utajua hilo. Huna haja ya kusimama pale anapokuja.

Mtini huonyesha ishara za kiangazi kabla ya mwisho, kama vile majani na chipukizi vipya kwenye mtini vinavyoonyesha kuja kwa kiangazi. Mwenye nyumba na mwizi. Umuhimu wa kulinda, ukitaka, la sivyo kurudi kwa Yesu kutakukuta bila kujua.

Mfano wa mlinzi wa mlango, jamaa anayehitaji kuwa tayari kufungua mlango wakati bwana anarudi kutoka kwenye karamu, na kadhalika. Watumishi wanaosubiri katika Luka 12, wanafanana sana. Wanawali wenye busara na wapumbavu katika Mathayo 25, ambapo wanawali wenye busara wana mafuta ya ziada ya zeituni ikiwa mambo yatachukua muda mrefu kuliko ilivyotarajiwa, na wanawali wapumbavu hawachukui ziada yoyote pamoja nao, na inachukua muda mrefu kuliko ilivyotarajiwa, na hawako tayari wakati utakapofika.

Kuna orodha kubwa ya mifano ya onyo na hukumu. Mfano wa Yohana Mbatizaji wa shoka kwenye mizizi unaonyesha mkulima akiwa tayari kukata mti, na anachukua msimamo, na wale ambao wametumia shoka ipasavyo angalau wanajua kwamba unaweka ukingo wa shoka mahali unapotaka kupiga mwanzoni ili kupata msimamo wako sahihi, umbali wako sahihi, na kila kitu, kisha unauvuta na kuupiga. Yesu anasema shoka tayari limewekwa kwenye mizizi, tayari kwa pigo, na Yohana Mbatizaji anasema hivi: unahitaji kuwa tayari.

Yohana pia anatupatia hili katika Mathayo 3:12 la mtu anayekuja kupepeta nafaka, na feni lake la kupepeta liko mkononi mwake, kwa hivyo yuko karibu kutekeleza hukumu inayotenganisha ngano na makapi. Tuna mfano wa chumvi isiyo na ladha, mifano ya moto, chumvi, na amani, ushauri wa Yesu wa kutulia nje ya mahakama, picha ya jicho kama nuru ya mwili, jinsi unavyoona ni wakati jicho lako linafanya kazi, na hivyo kiroho tunahitaji kuweza kuona mambo ya kiroho, n.k. Vivyo hivyo, wazo la kipofu akiongoza kipofu, katika Marko 4 na Luka 6, ukipenda.

Tunataka kuhakikisha kwamba yeyote anayetuongoza anajua kinachoendelea. Wazo la kufanya ukarabati wa macho yako, kuondoa kibanzi ikiwa tayari una boriti kwenye

jicho lako. Wajenzi wenye busara na wapumbavu, wajenzi wapumbavu, hujenga bila msingi mzuri, na kazi yao huoshwa.

Wajenzi wenye busara hujenga juu ya mwamba, na hii inakuja mwishoni mwa Mahubiri ya Yesu Mlimani, au Mahubiri ya Uwandani, na kimsingi ikisema watu wanaozingatia niliyosema na kuyatii, wao ndio wajenzi wenye busara, n.k. Nyumba tupu katika Mathayo 12 na Luka 11, kuhusu wakati pepo ametolewa kutoka kwa mtu, ni kama, tuseme nini, watu wasio na makazi wametolewa nje ya nyumba, sasa ni tupu, unahitaji kuirekebisha na kuilinda ili isijazwe tena na watu. Nadhani ni onyo kwa taifa kwamba mambo mema yaliyotokea kwa kuja kwa Yesu wanahitaji kujibu.

Kila mmea ambao haukupandwa na Baba yangu utang'olewa, ambayo ni aina nyingine ya mfano wa onyo na hukumu. Mtini tasa ni mfano katika Luka 13, na unaukumbuka kama mfano ulioigizwa mahali pengine, aina hiyo hiyo ya kitu. Mjenzi wa mnara anafikiria kwa upande wa gharama ya kitu, anachukua azimio, na anaangalia kama una rasilimali katika hali hiyo pia.

Mfalme akienda vitani ni mfano unaofanana sana. Je, mfalme akiwa na watu 10,000 pekee ataenda vitani dhidi ya mfalme akiwa na watu 20,000? Naam, anapaswa angalau kufikiria vizuri, iwe anaweza kufanya shambulio la kuvizia au kitu kama hicho ambacho kitabadilisha idadi na kumruhusu kushinda hata hivyo, na ikiwa haonekani vizuri, ni bora ajaribu kufanya amani badala ya kupigana vita na kuangamizwa. Mfano wa wakulima waovu wapangaji ambao hawataki kulipa kodi ya nyumba na watamuua mrithi, ukitaka.

Mfano wa kondoo na mbuzi, kwamba mchungaji hutenganisha kondoo wake na mbuzi wake. Kwa hivyo, Yesu, atakaporudi, atawatenganisha wale walio wake kweli na wale ambao si wake. Tuna mifano ya ufalme, na mfano wa Mpanzi, magugu, mbegu inayokua, mbegu ya haradali, chachu, hazina, lulu, wavu wa kukokota, na kisha mwisho wake, hazina za zamani na mpya ambazo mwenye nyumba huleta kutoka nyumbani kwake.

Hizi zinatuambia kitu kuhusu asili ya ufalme wa Yesu, na nina PowerPoint kuhusu hilo inayoelezea kwa undani na kupendekeza kwamba inaonekana kuna mfuatano katika jambo hili lote, kwamba tunaangalia kupanda, kupanda, kuvuna, n.k., kwamba tunaangalia kitu kuhusu maendeleo ya injili, labda maendeleo ya kawaida ya injili katika jamii tofauti, na aina ya mambo yanayotokea hapo. Nimesema neno moja au mawili tu kuhusu mifano ya Yesu inayohusiana na Luka, na sitasema chochote zaidi isipokuwa kuorodhesha tena. Msamaria Mwema, Tajiri Mjinga, viti vya chini kabisa katika karamu, mialiko ya chakula cha jioni, ambao unawaalika kwenye karamu yako, tajiri na Lazaro, na Mfarisayo na mtoza ushuru, yote katika Luka 10-18.

Kisha tuna kategoria ambayo hatujasema mengi kuhusu chochote hadi sasa, nayo ni mifano iliyoigizwa, ambapo mtu, badala ya kusema chochote, anaweza kutoa dokezo

moja au mbili. Anafanya jambo, na ni jambo lisilo la kawaida. Kwa hivyo, watu wengi wanafikiri kwamba Yesu akiulaani mtini si jambo la kawaida sana.

Hilo linahusu nini? Je, hana subira au kitu kama hicho? Hapana, ni mfano wa kuigiza. Hiyo haimaanishi kwamba Yesu hakuwa na njaa sana na hakukatishwa tamaa kwamba hakukuwa na tini kwenye mti, lakini mti ulikuwa na majani wakati wa mwaka, kwa hivyo uwepo wa majani unapaswa kuonyesha kwamba kunapaswa kuwa na tini za mapema juu yake. Haukuwa nao, na kimsingi ni mfano wa kuigiza wa mwitikio wa Mungu kwa Israeli wanaodai kuwa wenye haki lakini hawaonyeshi matunda yake, ukitaka.

Kutakaswa kwa Hekalu ni mfano unaofanana sana, na kwa kweli, hizo zimeunganishwa kwa kiasi fulani, kwamba laana ya mtini na jinsi inavyotokea inaingiliana na Kutakaswa kwa Hekalu. Katika Kutakaswa kwa Hekalu, Yesu anaonyesha hasira yake kwa matumizi mabaya ya Hekalu, na mfano ulioigizwa, nadhani, wa mtazamo wa Mungu kuhusu sio tu matumizi mabaya ya Hekalu ya Israeli bali pia matumizi mabaya ya mapendeleo yao, ukitaka. Na kama nilivyosema mara moja, mahali fulani hapo awali katika mfululizo huu, nadhani hiyo inaangazia wazo la Malaki la Bwana mnayemtafuta atakuja ghafla Hekaluni mwake, ambaye anaweza kustahimili siku ya kuja kwake, n.k.

Yesu akiwa na umri wa miaka 12 Hekaluni labda ni mfano wa kuigiza wa aina fulani. Anasema kitu kuhusu yeye ni nani. Baba yake, baba yake halisi, ni Mungu, na kwa hivyo ungetarajia kumuona katika nyumba ya baba yake, n.k.

Ubatizo wa Yesu pengine ni mfano wa kuigizwa pia. Yohana, ambaye alimjua Yesu akiwa mtoto na hakika alijua jambo fulani kuhusu tabia yake, alisema, Mimi nahitaji kubatizwa nawe. Yesu anasema, tufanye hivi ili kutimiza haki yote.

Mmoja wa wanatheolojia waliorekebisha, nadhani, mwenye mawazo mengi zaidi wa karne hii iliyopita, ambaye jina lake limetoweka akilini mwangu kwa sasa, kimsingi anapendekeza kwamba ubatizo ni picha ya hukumu na vile vile ya utakaso, ya kumimina ghadhabu au kuzidiwa na hukumu ya Mungu, n.k. Yesu anaruhusu hukumu ya Mungu ije juu yake ili kutimiza haki yote. Hahitaji kusafishwa, lakini ghadhabu ya Mungu itamiminwa juu yake, ukitaka.

Uponyaji wa Yesu siku ya Sabato, nadhani, ni aina ya, tena na tena, mfano uliotungwa, na maelezo katika Marko 3:1-6 yanaelekeza upande huu kwamba yanaelezea jambo fulani kuhusu Yesu, vema, yanaelezea jambo fulani kuhusu Sabato. Sabato inahusu ukombozi, na kwa hivyo uponyaji unahusu ukombozi. Baba amekuwa akifanya kazi siku ya Sabato, na mimi pia ninafanya kazi. Na Mwana wa Adamu, dokezo la kifungu cha Danieli, nadhani, ni Bwana pia wa Sabato, hata wa Sabato.

Kwa hivyo, yeye ndiye atakayetunga sheria kuhusu mambo haya yote. Mzee wa Siku amempa agizo la kuwa na ufalme wa milele na wa ulimwengu wote. Uponyaji kwa udongo ni jambo la kuvutia sana.

Unakumbuka jinsi maono ya mtu huyo yalivyoponywa na Yesu kusokota na kutengeneza udongo na kuuweka kwenye macho yake? Nadhani ni dokezo la kuumbwa kwa Adamu katika Mwanzo, ambapo kitenzi cha Kiebrania hapo ni kitenzi cha kufinyanga udongo. Alimwumba, kama wasemavyo, alichukua mavumbi ya ardhi na kumfanya Adamu kutokana nayo.

Na neno lililoundwa hapo, King James, kwa kweli ni kitenzi cha kutengeneza kwa udongo, udongo, na kitu kama hicho. Kwa hivyo, nadhani tunaangalia hilo hapo na kitu kuhusu Yesu ni nani. Kuandika ardhini hakuelezewi kwetu katika Yohana 7:5, 3:8, 11.

Na ingawa kuna swali la kimaandishi kuhusu tukio hilo, nadhani ni tukio halisi ambalo lilijulikana kutokana na mila za mdomo na likawekwa kizuizini kwa sababu lilikuwa zuri sana kupuuzwa au kitu kama hicho. Na labda linarejelea mungu akiandika kwa vidole vyake kwenye mbao za mawe. Hiyo ni dhana tu, lakini mambo mengi haya kimsingi yanakusudiwa kuwafanya watu wafikiri, kama vile Mithali zilivyo.

Hilo linahusu nini? Hebu fikiria kidogo kisha ugeuze na kuliangalia, nawe utajifunza jambo fulani, hata kama hujui hasa linahusu nini. Jeraha la ushindi, nadhani, ni mfano. Upako wa Yesu hutokea mara kadhaa katika huduma yake.

Yeye ndiye mpakwa mafuta, kwa hivyo watu hawa humtia mafuta, ingawa hata hawafikirii kuhusu hilo. Kumtawadha miguu kwake kulikuwa jambo ambalo mtumwa wa chini kabisa angepewa jukumu la kufanya. Na Yesu anachukua nafasi ya mtumwa wa chini kabisa kwa sababu ndivyo atakavyofanya.

Atachukua adhabu yetu kwa ajili yetu tunayokuja nayo, n.k. Kwa hivyo, hizo ni aina ya ziara ya jinsi mifano inavyofanya kazi. Mingi ya mifano, nadhani nilijaribu kupata mifano yote katika Agano Jipya hapo, katika orodha hiyo maalum.

Nadhani tutasimama hapa na kurudi na kuchukua moja maalum. Tutaangalia mfano wa karamu ya harusi katika Mathayo 22, mstari wa 1-14, na utapata nafasi ya kupitia na kuona jinsi mifano inavyofanya kazi hapo katika kisa hiki maalum. Sawa, hiyo ni saa 11, kwa hivyo hebu tuanze hapa. Na tunapaswa kupitia hilo katika sehemu inayofuata.